

**ფრანსისკო ბრინესი**

DOI: <https://doi.org/10.62119/critique.20.2025.9918>

ფრანსისკო ბრინესი 1932 წელს, ოლივაში (ვალენსია) დაიბადა. ბავშვობისდროინდელი სიახლოვე ბუნებასთან მოგვიანებით მის შემოქმედებაშიც აისახა. საგრძნობია სამოქალაქო ომის გავლენაც, როცა მის ოჯახს მარსელსა და სან სებასტიანში უწევდა მოგზაურობა. მომავალი პოეტისთვის ძვირფას მოგონებად იქცა ვალენსიის იეზუიტთა კოლეჯში გატარებული წლები და საზაფხულო არდადეგები მშობლიურ ელკაში.

დეუსტოს, ვალენსიისა და სალამანკას უნივერსიტეტებში სწავლისას ფრანსისკო ბრინესმა სამართლის დიპლომი მოიპოვა, შემდეგ კი მადრიდის კომპლუტენსეს უნივერსიტეტში გააგრძელა სწავლა ფილოსოფიისა და ფილოლოგიის მიმართულებით.

ბრინესის პროფესიულ ცხოვრებაში წერის დაუცხრომელი ვნება და პედაგოგიური საქმიანობა ერთმანეთთანაა გადაჯაჭვული. ოქსფორდის უნივერსიტეტში ესპანური ლიტერატურის პროფესორობასთან ერთად, იგი ქმნიდა პოეზიას, მონაწილეობდა კონფერენციებში, თანამშრომლობდა თეატრთან. 1985 წელს ადაპტაცია გაუკეთა კალდერონის „სალამეს მმართველის“ სასცენო ვერსიას, რომელიც იმავე წელს დაიდგა. 2001 წელს იგი ესპანეთის სამეფო აკადემიის წევრად აირჩიეს.

ფრანსისკო ბრინესს მიღებული აქვს ისეთი მნიშვნელოვანი ჯილდოები, როგორცია ლიტერატურის ეროვნული პრემია და რეინა სოფიას პრემია პოეტური შემოქმედებისთვის. სიკვდილამდე ათიოდე დღით ადრე ფრანსისკო ბრინესის შემოქმედება ესპანურენოვან სამყაროში ყველაზე მნიშვნელოვანი, მიგელ დე სერვანტესის პრემიით აღინიშნა, რომელიც ესპანეთის სამეფო ოჯახმა პირადად გადასცა პოეტს საკუთარ ბინაში.

ბრინესისათვის ბავშვობა მითიური დროა, იგი ჯერ კიდევ არ იცნობს სიკვდილს და ეს მდგომარეობა ზრდასრულობასთან ერთად გარდაუვლად ქრება. მხოლოდ განსაკუთრებულ მომენტებში – ეროტიზმის მეშვეობით ან ბუნების ჭკერეტისას, ადამიანი იბრუნებს ცხოვრების სრულყოფილების შეგრძნებას. ამიტომაც, ფრანსისკო ბრინესის შემოქმედებაში მეხსიერება ფუნდამენტურ როლს თამაშობს, თუმცა პოეტი იმასაც აღნიშნავს, რომ ვერც პოეზია და ვერც მოგონებები ვერ შეაჩერებს დროის მსვლელობას და ვერ გადაარჩენს წარსულში განცდილ სამყაროსთან ერთიანობის წუთებს.

ბრინესის პოეზიას ორმოცდაათიანელთა თაობას მიაკუთვნებენ, რომელსაც „ომის ბავშვების“ თაობასაც უწოდებენ. ამავე თაობას ეკუთვნიან ისეთი ავტორები, როგორებიცაა ხაიმე ხილდე ბიედმა, ხოსე ანგელ ვალენტი, კარლოს ბარრალი, კლაუდიო როდრიგერსი, ხოსე აგუსტინ გოიტისოლო და სხვ.

### **ფრანსისკო ბრინესი საკუთარი თავის შესახებ**

წერა 14 წლის ასაკში დავიწყე. ჩამითრია შემოქმედებითმა ჟინმა. იმას ვგულისხმობ, რომ წინასწარ არც კი იცი, რას დაწერ და შემდეგ გაცეხული რჩები იმით, რაც შენ თვითონ გამოთქვი იმდენად, რამდენადაც პოეზიას ამის გამოთქმა შეუძლია. შთაბეჭდილება მოახდინა ახალი სიტყვების გაცნობამაც, ჩემს ფანტაზიას რომ აღვიძებდნენ. ეს ყველაფერი კი მაშინ დაიწყო, როცა იეზუიტთა კოლეჯში ჩემს ლიტერატურის მასწავლებელსა და პოეტს – მგრძნობიარე, საკმაოდ დაფასებულ ადამიანს – ჩემმა კლასელმა ჩემი ლექსები გადასცა წასაკითხად. როცა უკან დამიბრუნა, მივხვდი, რომ არ მოეწონა. ამის შემდეგ ნაწერებს ხელახლა მივუბრუნდი და მათი ყველაზე დიდი კრიტიკოსი გავხდი. რამოდენიმე წელში ისევ მივედი პადრე ბერტრანთან. ამ დროიდან დაიწყო ჩვენს შორის მოსაზრებების გაცვლა, ერ-

თად ვმუშაობდით ლექსის სხვადასხვა ვერსიაზე და ეს ყველაფერი შემართებას მმატებდა. ამ ჯგუფში ჩემი მეგობრებიც შედიოდნენ. პადრე ბერტრანს რამოდენიმე წელი იტალიასა და ორმოციანი წლების ესპანეთში ჰქონდა გატარებული და ფრანკიზმის მიუხედავად, ძალიან გახსნილი გონების ადამიანი იყო. გამიმართლა, ასეთი მენტორი რომ შემხვდა. შემდეგ ვწერდი შესვენების გარეშე, სიჩუმის შუალებებით, რის შემდეგაც ჩემს საქმეს კიდევ უფრო გაძლიერებული ვუბრუნდებოდი. 1959 წელს „ადონაის“ პრემია მივიღე. „ნაკვეჩხალი“ იყო პირველი წიგნი, რომელიც გამოვაქვეყნე.

როგორც შემოქმედი, იშვიათად ვეფუძნები რაიმე იდეას, მე ჩემი ბნელი და განსხვავებული ემოციებიდან ამოვდივარ. წერის აუცილებლობა ამ გრძნობების ბუნდოვანებიდან მოდის, რომელთაც სურთ, მკაფიოება შეიძინონ. ამიტომ ველოდები, როდის დაიწყება პოეზიის თავგადასავლი, თითქოს ვუცდი გაცხადების წუთს, რაც არაფრით არ არის ლოგიკური შემეცნება. მე შევდივარ ამ უფორმო მატერიაში და ჩემი სიტყვებით სინათლე შემაქვს მასში. ამას მოსდევს პოეზია, როგორც უტყუარობის განცდა. ეს არის ინტუიცია, რომელიც არ ექვემდებარება სპეკულაციებს და რომელიც აღმოჩენებს მაწვდის. შემდეგ მოდის რეფლექსია – გონების ნათელი ნაწილი, რომელიც პარალელურად მუშაობს და ლექსის კონსტრუქციას აწესრიგებს.

ამ ბოლო დროს ორაზროვნება, ბუნდოვანება მხიბლავს. რასაც ვერ ვეგუები, ესაა დაბნეულობა. არ მეშინია რთულის, უცნაურის, რადგან ცხოვრება თავადაა ასეთი. მაგრამ არ მინდა მკითხველს გავუჩინო აზრი, რომ იმაზე მეტს აღმოაჩენს, ვიდრე სინამდვილეში არის. თუ კურდღელზე ვსაუბრობ, უნდა იყოს კურდღელი, მაგრამ მკითხველს არ უნდა მივაწოდოთ კატა და კურდღელი და ვაფიქრებინოთ, რომ მის წინაშე ორი კურდღელია. ამ თვალსაზრისით, მჯერა, რომ საბოლოოდ სიმბოლიზმი მეოცე საუკუნის პოეზიის ყველაზე მნიშვნელოვანი მიმდინარე-

ობაა. ტყუილად არ ხდება, რომ ვუბრუნდებით სან ხუან დე ლა კრუსს, ან სახალხო პოეზიას, რაზეც ადრე ვისაუბრე.

ჩვენი ადამიანური ბუნება დროისგან შედგება და ეს სხვებსაც ხშირად უთქვამთ. მე არ ვეკუთვნი მათ რიცხვს, ვინც ფიქრობს, რომ პოეზია ორიგინალური შინაარსით უნდა გამოირჩეოდეს. პირიქით, ვფიქრობ, სწორედ უნივერსალურზე საუბარია პოეზიის საგანი. ჩვენი განაჩენია, გავიდეთ დროში მყოფობიდან, აქედან იწყება ადამიანის ტრაგედია და ამ თემასთან დაკავშირებული აკვიატებები. მოვდივართ როგორც უკვდავი ღმერთები და ძალიან მალე განწირულები ვართ, რაღაც დაცემულ არსებად ვიქცეთ. და აი, ამავე ჩამქრალი ხედვიდან, რომელიც ვიღაცას შეიძლება პესიმისტურად ან მეაბოხედაც მოეჩვენოს – რადგან არავის უნდა სიკვდილი – წარმოიქმნა ბუნებაც და ბუნებისგან მოგვეცა შუქი. შუქი, გარკვეულად, სიმბოლოა იმისა, რომ უფრო მარადიულია ის, რაც გვიყვარს, ვიდრე ის, რაც ვართ. ამიტომ, ჩემს ყველაზე ნიჰილისტურ და მოქუფრულ ლექსებშიც კი კონტრასტის სახით ყოველთვის არსებობს სიცოცხლის სიყვარული და შუქი, როგორც ხსნა.

ჩემთვის ძალიან საინტერესოა, როცა პოეტი საკუთარ ლექსებს კითხულობს. ეს მაძლევს გასაღებს მისი პოეზიის უკეთ გასაგებად. ზოგიერთი პოეტი იმდენად ცუდად კითხულობს, რომ ჯობდა, სულ არ წაეკითხა. თუმცა, როცა მკითხველი უსმენს ლექსს, იგი მას სანახევროდ აღიქვამს. არ შეუძლია ბოლომდე გამოიტანოს დასკვნა, სანამ მას წიგნში არ შეხვდება. მიჩვეულები ვართ გარკვეულ რიტმებს, პაუზებს, ზოგიერთი ლექსის ხელახლა გადაკითხვას.

მეორე მხრივ, არსებობს ხალხი, რომელსაც პოეზიის კრებული რომ მისცე ხელში, ხუთ ლექსსაც არ წაიკითხავს, რადგან შინაარსს დაეძებს მათში. მაგრამ პოეზია ამისთვის არ იქმნება. არიან ისეთებიც, ვისაც შეუძლია სულგანაბლები და მთელი გრძნობით ისმინოს პოეზია მთელი საათის განმავლობაში და

თანაც გრძნობითაც ჩაერთოს მასში. უცნაურია, მაგრამ ეს, ალბათ, ერთადერთი გზაა მიუახლოვდე ამ ტიპის ადამიანებს. მე არასოდეს ვუსმენ მსახიობს, დეკლამატორს, ეს არ მაინტერესებს. მე მაინტერესებს პოეტი, რომელიც კითხულობს საკუთარ ლექსს თავის შეცდომებიანად.

მე არ ვარ მწერალი, რადგან ამის ნიჭი არ გამაჩნია. რომანისტის, ან თუნდაც ესეისტის ხედვა ანალიტიკური ხედვაა, დისტანცირებული, კრიტიკული, ობიექტური, გონებისმიერი, რომელიც გეგმავს, სტრუქტურას აგებს და მსჯელობს. პოეტის მხერა ინტუიტიურია. პოეტი სამყაროს გაოცების, გამოცხადების თვალთა აღიქვამს, რაც პროზაიკოსის მხერის სრულიად საპირისპიროა. ამიტომ იშვიათია კარგი რომანისტი, რომელიც ლექსებს და პროზას ერთნაირად კარგად წერდეს. ავიღოთ სერვანტესი. რა აკლია სერვანტესს იმისთვის, რომ კარგი პოეტი იყოს მაშინ, როცა მას არაფერი აკლია, მათ შორის, არც პოეზიის ნიჭი, თუმცა, მისი პოეზია კიხოტესთან შედარებით მეორეხარისხოვანია. ისიც ვთქვათ, რომ მე რომ პოეტი არ ვყოფილიყავი, არ ვიდარდებდი, რომ არ ვარ. ახალგაზრდობაში ტორერო მინდოდა ვყოფილიყავი ისე, რომ არ მეწერა ლექსები და როცა აღარ ვიქნებოდი ტორერო, მერე გავხდებოდი პოეტი.

50-იანელები ის ადამიანები ვართ, ვინც სამოქალაქო ომს ბავშვის თვალთა ვუმზერდით, ყველა იმ პრობლემის ჩათვლით, რაც ომისშემდგომ პერიოდს ახლდა. ეს არ იყო წყვეტის თაობა, ეს იყო თაობა, რომელმაც სიამაყით გაიაზრა ტრადიცია. ვფიქრობ, რომ მეოცე საუკუნის ესპანურ პოეზიას თავის ყველაზე ავანგარდულ გამოვლინებაშიც კი – ვგულისხმობ 27 – იანების თაობას – არასოდეს დაუკარგავს განცდა, რომ იგი ტრადიციის ნაწილია. მაშინაც კი, როცა ფედერიკო გარსია ლორკა, ვისენტე ალექსანდრე და რაფაელ ალბერტი სიურეალისტურ პოეზიას ქმნიან, ისინი ხალხური სიმღერის ფესვებიდან იკვებებიან, ეხმიანებიან და ითვისებენ გონგორას, ბეკერს. ჩვენს შორის

უფროსები სოციალური პოეზიით დაინტერესდნენ, უფრო ახალ-გაზრდებისთვის – კლასიკური როდრიგესისთვის, კარლოს სა-აგუნისა და ჩემთვის ეს პოეზია არადამაკმაყოფილებელი აღმოჩნდა იმისდა მიუხედავად, რომ მისი შინაარსი სრულიად ლეგიტიმურად მიგვაჩნდა. იმიტომ, რომ სინამდვილეში პოეზია ლეგიტიმური მაშინ ხდება ხდება, როცა პოეზიის საგანი ტექსტშია რეალიზებული. ისინი ქმნიდნენ სოციალურ პოეზიას მუშების პრობლემების შესახებ, მაგრამ თავად მუშები ამ ლექსებს არ კითხულობდნენ და არც აინტერესებდათ, რადგან ისედაც კარგად იცოდნენ, რაც მათ თავს ხდებოდა. ჩვენ ამ პოეზიის ეთიკურ ღირებულებას არ დავჯერდით და წინ ბურჟუაზიის კრიტიკული პოეზიის ტრადიცია წამოვწიეთ, რომელსაც ვეკუთვნოდით დაბადებითაც და განათლებითაც.

გვიჩვენია ვისაუბროთ იმაზე, რაც კარგად ვიცით, შიგნიდან, ვემბოთ უფრო ზუსტი ფსიქოლოგიური ნიუანსები. არ ვგულისხმობ ლექსის გამარტივებას იმისთვის, რომ იგი სამყარომდე მივიტანოთ, არამედ იმას, რომ მკითხველი, ვინც არ უნდა იყოს ის, უფრო მაღალ საფეხურზე ავიყვანოთ, იმაზე მაღლა, ვიდრე ამის წარმოდგენა შესაძლებელია. ამის დასტურია ის, რომ სახალხო პოეზია არარაციონალურია. ეს იმიტომ ხდება, რომ ხალხს არა ლოგიკური, არამედ მაგიური აზროვნება აქვს და პოეზიას უკავშირდება ისე, როგორც საჭიროა, ინტუიციის მეშვეობით. ამ გზით ფართოვდება თემატური შინაარსი და იწყება საუბარი „მე“-დან. ეს არის ნარატიული „მე“, რომელიც ამავდროულად სიმღერაცაა. ამგვარად ვუერთდებით ჩვენი ენის პოეტებს. ჩემი აზრით, ჩვენი თაობის მანეტრო ინდივიდუალური მორალის კონტექსტში არის ლუის სერნუდა, რომელმაც შუალედური გზა აირჩია სოციალურ პოეზიასა და ესთეტიზაციას შორის. სერნუდამ მასწავლა, როგორ გარდავექმნა ჩემი პიროვნება პოეტურ პერსონაჟად.

მეორე პოეტი, რომელმაც კვალი დატოვა ჩემს შეგრძნებებზე, არის ხუან რამონ ხიმენესი. ამ შემთხვევაში მე კარგად მესმის, რას უნდა ვუმადლოდე ერთსაც და მეორესაც. რა თქმა უნდა, კრიტიკოსებმა ჩემს პირველ წიგნში ანტონიო მაჩადოს არსებობა შენიშნეს, რომელსაც იმ დროს ახლებურად განვიცდიდი. ამაში არის სიმართლის მარცვალი, თუმცა მაჩადო, რომელიც მე მომწონს, „მარტოობებში“ მხვდება, ანუ სიმბოლისტი, რომლის გაუცნობიერებელი გავლენაც მე განვიცადე, თუმცა ამას კარგახნის შემდეგ მივხვდი.

## ინტერვიუ ფრანსისკო ბრინესთან

*– თქვენი აზრით, რა არის თქვენთვის პოეზია და რისთვისაა ის საჭირო?*

პოეზია ჩემი ბედისწერაა, მან თავად ამირჩია, უარი არც მე მითქვამს, ასე, რომ, ვერ ვიტყვი, რომ არჩევანი მე გადაკეთე. როცა ვამბობ, რომ პოეტი ვარ, ამ არგუმენტს ვიშველიებ ხოლმე. პოეზია საკუთარი თავის, როგორც პიროვნების აღმოჩენაში და მეხმარა და იმედი მაქვს, სხვებსაც დაეხმარება საკუთარი თავის პოვნაში. დღეს ითვლება, რომ ცოდნის შეძენა პრაქტიკულია, ფუნქციური და სასარგებლო. თუმცა, ადამიანი რთული ქმნილებაა და ცხოვრებაც სავსეა უამრავი უსარგებლო რამით, რომელთა აღმოჩენაც გვაოცებს. პოეზიას შეუძლია დაგვიცვას იმ საყოველთაო აკვიატებისგან, რომ ყველაფერი, რასაც ვისწავლით, სარგებლის მომტანი უნდა იყოს მატერიალური თვალსაზრისით. არ გეჩვენებათ, რომ ის, უსარგებლო არ შეიძლება იყოს, რომ უბრალო შემოხედვით შეიგრძნო კოცნა, როცა ამ სამყაროში ათასობით ადამიანი დიდ ქალაქში მარტოსულად გრძნობს თავს.

*– როგორ ფიქრობთ, შეუძლია თუ არა პოეზიას დაგვიცვას ცხოვრების მიუსაფრობისგან, მაგალითად, ომისშემდგომი პერიოდის მსგავსი მოვლენებისგან, რასაც თქვენ ბავშვობაში შეეჯახეთ. თქვენი აზრით, გვებმარება თუ არა პოეზია, გადავიტანოთ მძიმე წუთები, თუნდაც ისეთი, ახლა რომ გვიდგას?*

ცხოვრება ყოველთვის იყო და ბევრისთვის დღესაც არის გაუსაძლისი. მე ამ ყველაფრისგან ყოველთვის დაცული ვიყავი და ამ თემაზე ლაპარაკი ჩემი მხრიდან უსამართლობა იქნებოდა. ომისდროინდელი მოვლენებები ჩემთვის მარსელსა და სან სებასტიანს უკავშირდება. მეტისმეტად პატარა ვიყავი და ვფიქრობ, ჩემი მშობლები ყველაფერს აკეთებდნენ იმისთვის, რომ არ

გვეგრძნო ის საშინელება, რაც მაშინ ხდებოდა. ომის შემდგომი პერიოდი ვალენსიისა და ელკას იეზუიტთა სასწავლებელში გავატარე. ეს იყო ხრიოკი ადგილი ნუმის, ზეთისხილისა და ლეღვის ხეებით, მორწყვის შემდეგ ფორთოხლის ხეებიც იხუნძლებოდა, ალბათ იმისთვის, რომ ჩემს მეხსიერებას დღემდე შერჩენოდა ფორთოხლის ყვავილობის სურნელი გაზაფხულობით. ჩვენი ადამიანური ცხოვრება მძიმე წუთებში გამოჩენილი გამძლეობით იზომება, რაც ჩვენგან გაბედულებასა და შემართებას მოითხოვს.

თუ არ დავივიწყეთ, საბედნიეროდ, გვაქვს უნარი დროში მაინც გავაზნოთ ეს წუთები ისე, რომ არ დაგვტანჯონ მოგონებებმა. ცუდისა და უარესის წინაშე მყოფებს, ჯერ ბრაზი გვერევა, რაც შემდეგ აუცილებლობად იქცევა. ომის ეს ფაქიზი მომენტი გულის ხეთქვის გარეშე, ჩვენს სახლს თავშესაფრად და ციხედ გარდაქმნიდა. დღეს დაბომბვა აღარ გვემუქრება და არც იმის შიში გვაქვს, რომ თავშესაფრიდან გავალთ და დაბრუნებულებს სახლი აღარ დაგხვდება. ახლა ის მშვენიერებაა საფრთხის ქვეშ, რასაც ოჯახური და სამეგობროს შეკრებები ჰქვია. ახლა, ხშირ შემთხვევაში, ძალიან ხშირ შემთხვევაში, სახლიდან გასვლა და სავადმყოფოში წასვლა გადაიქცა მოგზაურობად, საიდანაც უკან ვეღარ დაბრუნდები.

– როგორ განვითარდა თქვენი პოეზია მას შემდეგ, რაც თქვენი წიგნი „ნაკვერჩხალი“ 1959 წელს „ადონაის“ პრემიით დაჯილდოვდა?

„ნაკვერჩხლიდან“ მოყოლებული, ეს ის პერიოდია, როცა უფრო მეტს ვკითხულობ, ვიდრე ვწერ – ჩემი პოეზიის განვითარება სხვა არაფერია, თუ არა ის გამოცდილება, რაც ცხოვრებამ შემომთავაზა. პოეზია ჩემს ცხოვრებას სიტყვებად გარდაქმნის და ამასობაში შეეძელი, როგორც ადამიანი, უფრო შემწყნარებელი გავმხდარიყავი. ახლა ახლებურად ვწერ იმას, რაც ძვე-

ლებურად მაინტერესებს. მე ხშირად მახსენიებენ, როგორც „ინტიმურ პოეტს“, მაგრამ უფრო სწორი იქნება, თუ ვიტყვით, რომ სხვადასხვა პერიოდში სხვადასხვა რამ მაინტერესებდა. იყო დრო, როცა ჩემში ერთდროულად ცხოვრობდა მეტაფიზიკოსი პოეტიც და სრულიად განსხვავებული ცხოვრებისეული ნარატივიც. ისტორიული პოეზიაც კი ვცადე წიგნში „უცოდველი წმინდანი“, რომელსაც შემდეგ „არაზუსტი ნარატივის მისტერია“ დაერქვა. პოეზია უფრო მეტად განვითარდა, ვიდრე ადამიანი. ბუნება, მიუხედავად ამდენი გაუფრთხილებლობისა და თავდასხმისა, დღესაც გვიკმაყოფილებს ძველ საჭიროებებსა და გრძნობებს. ასე რომ, პოეზია კვლავ გააგრძელებს სიცარიელის ამოვსებას, რომლის გადალახვასაც ამაოდ ცდილობს ადამიანი.

*– თქვენ სერვანტესის ლიტერატურული პრემია დაიძახურეთ, რას უმადლით სერვანტესს, ვინ არიან გასული საუკუნის პოეტები, რომლებმაც ყველაზე დიდი გავლენა მოახდინეს თქვენზე?*

მე ვალენსიიდან ვარ და ჩემი მშობლიური ენა ის არის, რომელზედაც ლ'ელკაში, ოლივაში ვსაუბრობდი. სერვანტესის ენა სკოლაში ვისწავლე და მას უნდა ვუმაღლოდე ამ პრემიას. ამ ენასთან ერთად შევიგრძენი კითხვის სიამოვნება და იღუმანლება. აღმოვაჩინე, რომ სიტყვებითაც შემემლო დამეწერა ცხოვრება. ვალენსიელი რომ არ ვყოფილიყავი, არ ვიცი, შევძლებდი თუ არა კასტილიურად წერას ისე, როგორც ვწერ. ის ფაქტი, რომ სერვანტესის პრემიის ღირსი გავხდი, მაღლიერებით მაგებს.

ჩემს შემოქმედებაზე გავლენა მოახდინა ყველა იმ პოეტმა, ვისაც დღემდე ვცეცხრობთ: ახალგაზრდობაში ხუან რამონ ხიმენესმა. რა თქმა უნდა, ლუის სერნუდამ. ასევე, დაუვიწყარმა მეგობრობამ ხოსე ოლივიოსთან და პოეტებთან ვისენტე ალეიქსანდრესთან, ბოუსტენიოსთან, ხილ დე ბიედმასთან. მას, როგორც ჩემი თაობის პოეტს, განსაკუთრებით ვეთაყვანები.

მე-20 საუკუნე მდიდარი და განსაკუთრებული პოეზიის საუკუნეა, გავლენები, რომლებიც გვაერთიანებს, უფრო თემატურია, ვიდრე ფორმისმიერი. თეთრმა ლექსმა გაგვათავისუფლა რითმისაგან, თუმცა იგი ჩვენგან ზუსტ სიტყვებსა და რიტმს მოითხოვს.

– *ნება მომეცით, არალიტერატურული შეკითხვა დაგისვათ. მცირე ჩართვა რეალობიდან, რომელშიც დღეს ვმონაწილეობთ. ყველაზე მეტად რა გაღელვებით დღევანდელ პოლიტიკურ კლიმატში?*

პოეზიისგან განსხვავებით, პოლიტიკა გამოსადეგი და ფუნქციური უნდა იყოს. წინააღმდეგობებით აღსავსე დროში ცხოვრობთ და ხშირად ვხდებით გამოუცდელობის ან არაეფექტურობის მოწმე. ყველა დისკურსი დამკვლდა და ვფიქრობ, სათანადოდ ვერ აკმაყოფილებს მათ, ვინც სასწრაფო გადაწყვეტილებას საჭიროებს. ფუნქციურობა, რაც წესით უნდა ახასიათებდეს პოლიტიკას, არ არის ისეთი სარგებლიანი, როგორც, ალბათ, კონსენსუსის შემთხვევაში იქნებოდა შესაძლებელი და რაც მართლა გაზრდიდა საზოგადოებრივ სიკეთეებს. არ შეიძლება ოპერატიულობა ცარიელ სიტყვად რჩებოდეს. ხშირად მას არ მოსდევს ქმედება და მოქალაქეებს ხანგრძლივი ლოდინის ატანა უწევთ.

– *დაბოლოს, ძალიან ლაკონურად მინდა გკითხოთ: თქვენ, რომელიც ცხოვრებასა და დროს უმღერდით და დაწერეთ ლექსი „გიყვარდეს ცხოვრების დამსხვრეული ოცნება“, მოკლედ ხომ ვერ მეტყვოდით, როგორ შევირგოთ ცხოვრება? რა შეგვიძლია მივიღოთ მისგან ჩვენთვის ღირებული, გარდა გამოცდილებისა?*

ცხოვრებაში უნდა გამოვიყენოთ მთელი ის დრო, რომელიც, ორ ნაკადს შორის მოხვედრილებს, ცურვის დროს მოგვეცა. და თან არ უნდა გამოგრჩეს არც ის, რაც, ერთი შეხედვით,

უსარგებლო გვეჩვენება, რადგან სწორედ მან შეიძლება დაგვ-  
ტოვოს გაცემული. ერთი შეხედვით უსარგებლოდან მიღებუ-  
ლი სარგებელი, შეიძლება, უფრო გამამდიდრებელი გამოდგეს,  
ვიდრე ნებისმიერი სხვა საქმიანობა.

## ფრანსისკო ბრინესის პოეზია

### უცნაური მატერია

უცნაურო მატერიავ, აუხსნელო ჩვენი გონისთვის.  
სიყვარულის ბაგესთან შენი შეხება ჭრილობას ტოვებს.  
ფიქრს თუ მოუხმობ, დაშრეტ ბოლომდე.  
ერთხელ მაინც დაიხიე უკან, დაუბრუნდი შენს ბნელ საუფლოს.

უსამართლოა, როცა ოცნებას შენი შხამი  
უმატებს წყურვილს, მერყევ გულს – ეჭვებს,  
და ასაზრდოებს თვალისათვის უხილავ ხინჯებს.  
ერთხელ მაინც დანებდი: მეტისმეტად ბევრი რამ იცი

ბრმავე, შმორიანო, ჩაკირულო ზმანებათა  
მბრუნავ ბორბალში, გაეცალე კაცთა მოდგმის სუნს,  
რომელსაც აფრქვევს ჩვენი სისუსტე:  
მატერიავ, უცნაურო მატერიავ.

### ვიწვოდით ტყეში

როგორ გაიგებ, თუ არა მზერით,  
ტყის სილამაზეს, ზღვის სიდიადეს.  
უკან ტყე მქონდა. სმენით ვარჩევდი  
ფოთლების ჩურჩულს, ჩიტუნების არეულ ჭიკჭიკს,  
ხმებს, რობლებიც შორეული ადგილიდან აღწევდნენ ჩემთან.  
მეორე მხარეს ზღვა იყო, ეხეთქებოდა ჩემს შუბლს,  
არ ეხებოდა, ისე ფარავდა მას წყლის წვეთებით.  
კანი იყო, რითაც ვგრძნობდი მის სინოტივს,

მთვლემარე ყნოსვას მკერდში შეჰყავდა ზღვის მძაფრი სუნი.  
როგორ გაიგებ, თუ არა მზერით, ტყის სილამაზეს, ზღვის  
სიდიადეს?

რადგან მკერდში გაწელილი ჩრდილია მხოლოდ ... სხვა  
არაფერი...

(არაფერი, იმ მდულარე სიცივის გარდა, წამწამებს რომ წვავს,  
გარდა სინათლის, სხეულს რომ ფანტავს და ხანგრძლივი  
კოცნის, რომელიც ამ ჩრდილის შუამდე აღწევს).

ნორჩი იყო მისი სახე,

ბაგეები ილიმოდნენ,

და მისი სხეულის შეკავებული ცეცხლი

იყო ჩაფერფლილი შუქი.

შევედით ზღვაში, შუბლით გავაპეთ ცა

და წყლით მოსილნი შევცქეროდით

ტყის დაბურულ კიდეს.

სანაპიროზე წამოვწექით. გავხედე სახეს,

ის უმზერდა ღრუბლებს

და მისი სხეულის შეკავებული ცეცხლი

თვალისმომჭრელად ბრწყინავდა ჩემს წინ.

შევედით ტყეში, ტყის ნაპირთან სვლა შევანელეთ.

ხეებს შორის ჩაკარგულნი, ვხედავდით, როგორ მუქდებოდა  
ზღვა.

სევდიანი იყო მისი სახე და სანამ სამუდამოდ დაბერდებოდა,  
ჩემი ტუჩები შევახე მისას.

## საუბარი მეგობართან

როგორც ცეცხლში, ისე იწვოდა ჩემი გული  
შენი სიტყვების ტკივილით.  
და ჩემისაც.  
ვსაუბრობდით სამყაროზე და ციდან სიმშვიდე ეშვებოდა ჩვენს  
თვალებში.  
ადამიანის ცხოვრებაში არის წუთები, როცა ტკივილად იქცევა  
სიყვარული, ფიქრი, მზერა, არსებობა.  
და გგონია, რომ დედამიწაზე შემთხვევით მოხვდი,  
მარტო ხარ, ვერაფრში გამოსადეგი.  
უცხოებივით ვსაუბრობდით საკუთარ თავზე,  
გაუბედავად, როგორც ჩრდილები.  
მცირედი რწმენით, დამსხვრეული იმედებით,  
ერთი მორის ამარად დარჩენილნი ბოხოქარ ზღვაში  
უსათუოდ დავილუპებით, რადგან ეს ის არ არის, რაც  
გადაგვარჩენს.  
მხოლოდ სიკეთე თუ გამოგვიხსნის  
ყოფიერების ბოროტებისგან.  
ვუცქერდით ქუჩას. გარს გვერტყა შუქი, დრო, სიტყვები,  
ადამიანები.

## როცა ჯერ კიდევ სიცოცხლე ვარ

ჩემ ირგვლივ სიცოცხლეა და მეც ჯერ ისევ სიცოცხლე ვარ,  
როგორც მაშინ, იმ დაკარგულ წლებში.  
ისეთივე ბრწყინვალეა მარადიული სამყარო.  
ზღვით დაფლეთილი ვარდი, ბაღების მქრალი შუქი,  
მტრედების ფრთხილი ცაში.

ჩემ ირგვლივ სიცოცხლეა, როცა მე თვითონ ჯერ კიდევ  
სიცოცხლე ვარ.  
ისეთივე ბრწყინვალეებით, ოღონდ დაბერებული თვალებით,  
დაღლილი სიყვარულით.  
რის იმედად ვიყო? მაინც სიცოცხლის.  
გიყვარდეს გულის ამოწურვამდე  
სამყარო, ერთდროულად ერთგულიცა და წარმავალიც.  
გიყვარდეს ცხოვრების დამსხვრეული ოცნება,  
მართალია, არ გამოვიდა, მაინც ნუ დაგმოზ  
მარადიულის ძველთაძველ ტყუილს.  
და მაშინ გულიც ნუგეშით თბება, რადგან იცის, რომ  
ამ სამყაროს შეედლო ლამაზი სიმართლეც ყოფილიყო.

### **ავომობილით მგზავრობის წინ**

ფანჯარები ჩამავალი მზის ცეცხლს ირეკლავენ.  
ცაში ზღვიდან მოსული მონაცრისფრო შუქი ლივლივებს.  
დღეს, რომელიც ახლა კვდება,  
სურს დარჩეს ჩემში.  
თითქოს ჩემი მზერით  
მისი გადარჩენა შემეძლოს.  
და ვინ იქნება ის, ვინც მე შემომხედავს  
და გადამარჩენს.  
შუქი სიშავედ იქცა.  
ზღვა წაიშალა.

## მკითხველს

წიგნით ხელში.

ჩემი სიტყვები ფურცლებს გლეჯენ  
ტკივილითა და შფოთით, რომელიც მე ვარ.  
და ამ ღამეში, სადაც ჯერაც გასუნთქებ  
ტკივილსა და შფოტს, რაც მე ვიყავი,  
შენც სუნთქავ ღამეს – მე კი აღარ ვარ.  
გჯერა, რომ ქალაქის შავ ლაქებში მხედავ.  
სივრცეში, რომელიც ახლა აღარ მეკუთვნის,  
გაუდაბურდა.

მე ისინი სიცარიელეს გამოვგლიჯე,  
შემიძლია გადავცვალო მდუმარებაში.  
და ამ სარკეში ავირეკლები მე და არა თქვენ.  
ასეთია ჩემი უმაქნისი მემკვიდრეობა.  
მსგავსი გაკრთომა მიყვარდა სხვებშიც,  
მათგან ვიწავლე ეს საიდუმლო მანკიერება, თქვენ რომ  
გადმოგცემთ,  
გეგონება, არ გყოფნიდეთ თქვენივე ტანჯვა,  
ან დაეძებდეთ ტკივილს, რომელიც უხორცოდ ცოცხლობს.  
დამშრიტეთ, დამაბრმავეთ თქვენი თავით, სიკვდილში,  
რომელიც თქვენთანაც მოვა,  
და თუ შემთხვევით იცით, მეც მითხარით –  
საიდან გავჩნდით?

ესპანურიდან თარგმნა *ქეთევან ჯიშიაშვილმა*.